

Sitoutuneisuus on inhimillisen toiminnan laatu:

- jonka voi nähdä lapsen keskittymisessä ja sinnikkyudessa
- johon liittyy motivaatio, viehtymys, avoimuus ärsykkeille ja kokemuksen intensiteetti sekä fyysisellä että kognitiivisella tasolla, sekä syvä tyytyväisyys ja vahva energiavirta
- jota määrittää ”tutkimisvietti” ja lapsen henkilökohtainen kehitystaso
- sitoutuneisuuden seurauksena tapahtuu kehitystä. (Laevers, 1993)

Sitoutuneisuus eroaa intensiivisistä emotionaalista kokemuksista, kuten esim. kiukkukohtauksista. Sitoutumista ei ilmene kun toiminta on liian helppoa tai tehtävä on liian vaikea. Sitoutuneisuus ilmenee lapsen kykyjen ylärajalla, ”lähikehityksen vyöhykkeellä” (Vygotsky, 1962). Sitoutuneella lapsen kokemus on syvä, motivoitunut, intensiivinen ja pitkäkestoinen.

Lapsen sitoutuneisuuden tunnusmerkkejä:

- Keskittyminen: Lapsen huomio kohdistuu toimintaa. Mikään ei häiritse lapsen keskittymistä.
- Energia: Lapsi on yritteliäs, innokas ja vaikuttunut. Näkyy usein kovaäänisenä puheena tai paperin painamisena. Henkinen energia näkyy kasvojen ilmeistä, jotka kuvastavat ”kovaa” ajattelua.
- Monimutkaisuus ja luovuus: Lapsen kognitiivisten ja muiden kykyjen vapaa käyttö muussa kuin rutiininomaisessa toiminnassa. Lapsen pätevyys näkyy parhaimmillaan. Luovuuden ei tarvitse tarkoittaa uniikkeja tuloksia, vaan ennemminkin henkilökohtaista otetta ja edistymistä luovuudessa.
- Ilmeet ja asento: Ei-kielellinen ilmaisu tärkeää. Voidaan nähdä ero ”unelmoivan tyhjän” katseen ja ”intensiivisen” katseen välillä. Asento voi ilmaista vahvaa keskittymistä tai tylsyyttä. Myös lasta takaa katsottaessa asento voi kertoa paljon.
- Sitkeys: Keskittymisen kesto. Sitoutunut lapsi ei luovu toiminnasta helposti; toiminnasta saatava tyydytys, sisältö ja intensiteetti vetävät puoleensa ja lapsi pyrkii jatkamaan sitä. Sitoutunutkin toiminta voi olla kuitenkin lyhyempi nuoremmilla lapsilla.
- Tarkkuus: Sitoutunut lapsi huolehtii työstään ja he kiinnittävät huomiota myös yksityiskohtiin.
- Reaktioaika: Sitoutunut lapsi on vireä ja reagoi toiminnan ärsykkeisiin nopeasti, esim. lapset sukeltavat tarjottuun toimintaan ja osoittavat pidennettyä motivaatiota ja innostusta. (Sitoutuneisuus on enemmän kuin alkureaktio).
- Kieli: Lapset kuvaavat toiminnan tärkeyttä, pyytävät sitä toistuvasti ja sanovat nauttineensa siitä!
- Tyytyväisyys: Lapset näyttävät tyytyväisiltä suorituksiinsa.

Tunnusmerkit ovat kanavia havainnoijan tietoisuuteen. Niitä ei käytetä asteikkona, vaan yleisluontoisina sitoutumisen arvioinnissa. tunnusmerkkejä käytetään kuvan muodostamiseen lapsesta. Pyrkinessään ymmärtämään lapsen todellisia tuntemuksia ja pyrkimällä tulemaan täksi lapseksi, sitoutuneisuuden aste voidaan varmistaa.

Lapsen sitoutuneisuuden asteikko

Taso 1. Matala aktiivisuus: Aktiivisuus yksinkertaista, kaavamaista, toistavaa tai passiivista. Lapsi on poissaoleva eikä energinen. Ei älyllistä haastetta. Lapsi voi vaikka tuijottaa tilaa. Huom. Tämä voi olla myös merkki sisäisestä keskittymisestä.

Taso 2. Usein toistuva aktiivisuus: Lapsi toimii mutta puolet havaintoajasta kuluu ei-aktiivisesti, jolloin lapsi ei keskity ja tuijottaa avaruuteen. Lapsen keskittyneisyys keskeytyy usein, eikä sitoutuneisuus ole riittävä vetämään lasta takaisin toimintaan.

Taso 3. Enimmäkseen jatkuva toiminta: Lapsi toimii puuhakkaasti, mutta rutiininomaisesti ja todelliset sitoutuneisuuden tunnusmerkit puuttuvat. Toiminta edistyy jonkin verran, mutta energia puuttuu, keskittyminen on rutiininomaista ja harhailevaa.

Taso 4. Jatkuva, intensiivisiä hetkiä sisältävä toiminta: Toiminnan intensiivisissä hetkissä on tason 3 lisäksi intensiivisiä hetkiä joissa näkyy sitoutuneisuuden tunnusmerkit. Toiminta jatkuu tauon jälkeen. Ympäristön ärsykkeet eivät kuitenkaan saa lasta luopumaan toiminnasta.

Taso 5. Jatkuva intensiivinen toiminta: Lapsen toiminta on jatkuvaa ja intensiivistä paljastaen suuren sitoutuneisuuden. Havainnoitaessa ainakin neljän ensimmäisen tunnusmerkin tulee näkyä (**keskittyminen, luovuus energia, sitkeys**, monimutkaisuus, eleet, tarkkuus, reaktioaika, kieli, tyytyväisyys). Intensiivisyyden tulee näkyä melkein koko havaintojakson ajan.